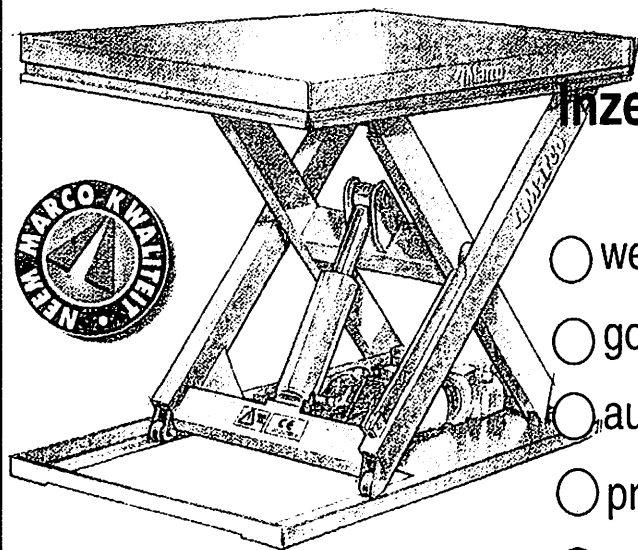

SCHAARHEFTAFELS

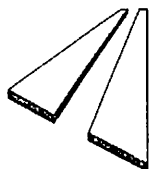
met de kracht van een neushoorn!

Inzetbaar voor:

- werktafel
- goederentafel
- autolift
- produktielijnen
- laden en lossen
- allerhande ergonomische oplossingen

*Dé schaarheftafel
zonder consessies*

Marco

A. van Leeuwenhoekweg 15
2408 AL Alphen aan den Rijn

Vraag de gratis brochure aan: 0172-493311 | Fax: 0172-495909

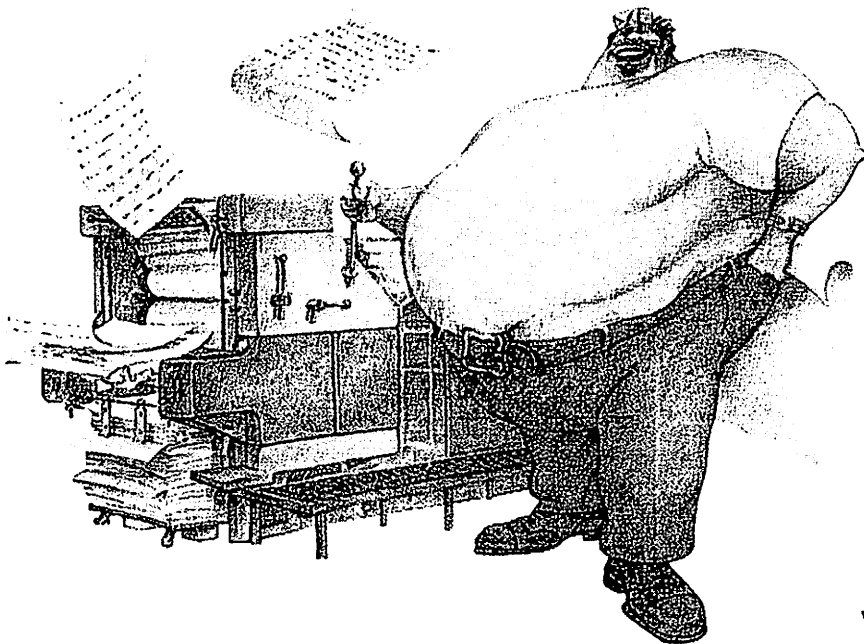
Officiële sponsor van de Neushoorn Stichting Nederland

NEUSHOORN

magazine

Zwaargewicht in offsetdruk

Maatschapslaan 43 • Alphen aan den Rijn
Postbus 431 • 2400 AK Alphen aan den Rijn
Telefoon: (0172) 41 88 00 • Fax: (0172) 41 88 08
www.inter-contact.nl • studio@inter-contact.nl

FFSETDRUKKERIJ
INTER-CONTACT

Het Neushoorn Magazine is
een uitgave van
Neushoorn Stichting Nederland
en verschijnt 2x per jaar

3^e jaargang nummer 7

Redactie:

Ingrid van der Meer
Raymond van der Meer

Fotografie:

Raymond van der Meer
(tenzij anders vermeld)

Vormgeving:

Nicole Kanters

Druk:

Inter-Contact te Alphen a/d Rijn

Met dank aan:

Bever Zwerfspor
Marco Intern Transport
Vemedi

Correspondentie-adres:

Neushoorn Stichting Nederland
Postbus 138, 2300 AC Leiden
Telefoon 071-514 7031

In dit nummer:

Voorwoord

Aktie E.L.S.

Dieren S.O.S.

*Een onvergetelijke
neushoorntrip*

Kalender

Interview Rangers

Nieuwjaarswens!

Bon N.S.N.

1999

Voorwoord

Deze laatste uitgave van het Neushoorn Magazine van deze eeuw is een bijzonder kleurrijke uitgave geworden. Niet alleen door de verhalen die er in staan, maar ook door de nieuwe vormgeving. U heeft het vast opgemerkt: niet alleen de voorpagina en de achterpagina zijn in full colour maar ook de binnenkant van de omslagen en de hartpagina's zijn deze keer in kleur. Zo wordt ons blad steeds een beetje mooier.

Het eind van het jaar is altijd een goede gelegenheid om terug te blikken, naar wat er het afgelopen jaar is gebeurd. Na een verblijf van 5 maanden in Swaziland, kwamen we in januari weer thuis. Vreemd hoor, we moesten weer helemaal wennen aan het gehaaste leven in Nederland. Maar toen we ongeveer een week aan het werk waren, leek het alsof we niet weg geweest waren.

In de tijd dat we in Swaziland waren heb ik heel veel mooie dia's/foto's van allerlei dieren kunnen maken. Met dit fotomateriaal hebben we een schitterende Swaziland Wildlife Calendar voor het jaar 2000 kunnen maken. Het zijn niet alleen foto's van neushoorns op de kalender, maar hij is heel gevarieerd. Intussen hebben vele donateurs hem al aangeschaft, onze hartelijk dank hiervoor. We hebben nog een klein voorraadje, dus als u hem nog niet heeft: het kan nog ...

De kalenders zijn ook aangeboden bij bedrijven, zij konden hem laten bedrukken met hun bedrijfslogo en weggeven als relatiegeschenk. Van deze aanbieding is goed gebruik gemaakt. Een boekhandel kocht ze zelfs met ons logo en verkocht ze, zodat zijn klanten konden zien dat ze hiermee een goed doel ondersteunde.

De totale opbrengst van de kalenders komt ten goede aan het Mkhaya Game Reserve. We hadden voor de Biggame Parks in Swaziland (Mkhaya, Mlilwane en Hlane) ook 100 kalenders laten drukken met hun logo erop. Deze hebben we als donatie gegeven om te verkopen aan de toeristen die de parken bezoeken. Het geld van de verkoop van deze kalenders wordt door de familie Reilly

apart gehouden en op de rekening gezet, die wij gebruiken om onze donaties aan Mkhaya op te storten. Zo kunnen wij controleren hoeveel de totale opbrengst van de kalenders is en dit bedrag gebruiken om het bij ons bedrag voor bijvoorbeeld het waterreservoir te leggen.

Naast de primeur van de kalender hadden we dit jaar nog een "eerste keer". We hebben voor het eerst een neushoornproject gedaan met een basisschool in Leiden. Hoe dit allemaal verlopen is leest u verderop in dit Neushoorn Magazine.

Voor het derde achtereenvolgende jaar hebben we in september een weekend met een stand gestaan op de dierenmanifestatie "Beestenspul" in de Groenordhallen in Leiden. Voor het werven van donateurs is zo'n manifestatie niet echt interessant, maar we geven veel informatie en het verkopen van (ingelijste) foto's, ansichtkaarten, stickers en kalenders ging ook dit jaar weer prima. Het is erg belangrijk voor de naamsbekendheid en tussen alle honden, katten, ratten, konijnen en noem maar op valt een neushoornstichting natuurlijk wel goed op.

In Mkhaya Game Reserve is de afgelopen tijd ook het een en ander gebeurt. Naast de geboorte van een aantal jonge dieren (geen zwarte neushoorn, maar wel een aantal witte neushoorns en een olifantje!) is de belangrijkste gebeurtenis wel de aankoop van zo'n 1.250 hectare land om Mkhaya uit te breiden. Men is op moment druk bezig om de hoofdingang te verplaatsen en een nieuwe weg aan te leggen. In dit nieuwe gebied komen uiteraard ook dieren te lopen en als alle veiligheidsmaatregelen genomen zijn, waarschijnlijk ook neushoorns. De Neushoorn Stichting gaat (in samenwerking met de Leidse basisschool E.L.S.) geld beschikbaar stellen om in dit gebied een rangerpost te bouwen voor de bescherming van de dieren.

Tenslotte wil ik iedereen bedanken voor zijn/haar donatie en de hulp aan de Neushoorn Stichting Nederland en ik hoop dat we in het nieuwe millennium ook op uw ondersteuning mogen blijven rekenen!

Raymond van der Meer

BEVER®
ZWERFSPORT
Outdoor Innovators

De avontuurlijkste winkels vol tenten, rugzakken, slaapzakken, bergsport-artikelen, fietskampeerspullen, schoenen, buitensportkleding, branders, voedsel, kijkers, boeken en kaarten, en nog veel meer.

Den Haag Calandplein 4 • Rotterdam Adm. de Ruyterweg 33-35 • Utrecht Balfjelaan 10-12

Arnhem Utrechtsestraat 3-5 • Haarlem Zijlweg 63 • Breda Wilhelminastraat 22

Apeldoorn Stationsstraat 134 • Hilversum Havenstraat 16 • Amsterdam Stadhouderskade 4

Steenwijk Woldmeentherand 11 • Groningen St. Jansstraat 17 • Alkmaar Kanaalkade 53

Eindhoven Leenderweg 202 • Antwerpen Bredabaan 968 • Enschede Haaksbergerstraat 116

Zoetermeer Buijtenparklaan 14

0174-220410 of kijk op www.bever.nl

Neushoorn project op Leidse basisschool

Op 27 september jl. startte er op de Leidse basisschool E.L.S. in samenwerking met de Neushoorn Stichting Nederland een neushoornproject. Een van de onderwijzeressen is donateur van de Neushoorn Stichting Nederland en na een gesprek met de school kwam het idee om een neushoornproject te doen, met als doel geld in te zamelen voor de bouw van een rangerpost in Mkhaya. In de school werd een rangerpost van hout gebouwd en een neushoorn wees met zijn hoorn een geldbedrag aan, wat op dat moment opgehaald was. De kinderen deden thuis allerlei klusjes en daarmee verdienden zij geld voor de neushoorns.

Het project ging van start met het programma Waku Waku. Een aantal leraren en leraren speelde het panel en moesten vragen beantwoorden die over de neushoorns gingen. Dat was natuurlijk lachen, want sommigen wisten er echt niets van! Maar geluk

kig deden ze maar alsof, want ze hadden een informatiepakket van ons gekregen met daarin heel veel informatie over neushoorns. Elke klas maakte een werkstuk dat op de ouderavond tentoongesteld werd. Er waren neushoorns van klei, papier-machee, neushoornpuzzels, geborduurde neushoorns, mooi ingekleurde neushoorns, ze waren allemaal hartstikke mooi.

Op dinsdag 28 september waren Raymond en ik uitgenodigd om lezingen te geven over de neushoorns. De aula hadden we met neushoorn foto's en posters versierd en om de beurt kwamen de groepen naar de aula voor de lezing. We vertelden over de verschillende soorten neushoorns, de neushoornoorlog in Swaziland en over het goede werk van de rangers in Mkhaya. Ook legden we uit waarom het nodig is om rangerposten te bouwen. Door middel van dia's lieten we de kinderen o.a. zien hoe het park er uit ziet, de neushoorns, de

zwaarbewapende rangers en de andere dieren die er leven. De kinderen vonden het reuze interessant en werden erg enthousiast. Na afloop was er gelegenheid tot vragen stellen en er waren een paar hele goede vragen bij.

De kinderen gingen aan de slag om geld in te zamelen en Raymond en ik vertrokken naar Swaziland. Voordat we echter weggingen is Raymond nog een ochtend in groep 8 geweest. De kinderen van groep 8 krijgen Engelse les en hadden een aantal vragen voor Ted Reilly en de rangers opgesteld. Om de beurt stelde zij vragen en Raymond nam het op met de video-camera. In Swaziland hebben wij de klas aan Ted en een aantal rangers laten zien. Zij vonden het geweldig dat de kinderen zo enthousiast waren. We hebben de rangers gefilmd terwijl ze op patrouille waren en ergens bij een aantal neushoorns hebben zij de vragen beantwoordt. Ook met Ted hebben wij de vragen doorgenomen en hij heeft ze beantwoordt. Een gedeelte van het interview vind u elders in dit Neushoorn Magazine. Ted benadrukte dat het erg belangrijk is dat kinderen zo met natuurbehoud bezig zijn en dat dit ook gestimuleerd moet worden. Het interview wordt gemonteerd en aan de kinderen van groep 8 vertoond.

Op woensdagavond 3 november hadden we een ouderavond georganiseerd. Door middel van een dia-lezing lieten wij de belangstellenden zien waarvoor de kinderen geld aan het inzamelen waren. Tevens werden er op deze avond de werkstukken van de kinderen tentoongesteld. Het werd een gezellige avond met zo'n 90 mensen die het interessant genoeg vonden om te komen. Zij werden niet teleurgesteld, de dia's vonden ze schitterend, het verhaal was erg goed en de avonturen van een zeer enthousiaste Raymond nog veel leuker. Een heleboel ouders kochten ook zo'n mooie Swaziland Wildlife Calendar 2000, ter extra ondersteuning van de Neushoorn Stichting Nederland.

Het neushoornproject liep tot en met 5 november en werd op vrijdagmiddag feestelijk afgesloten. Raymond en ik waren uitgenodigd om de cheque van de school in ontvangst te nemen. Raymond was helaas niet in staat om te komen dus ging ik.

Spannend!!

Alle kinderen kwamen naar de aula en voor de gelegenheid waren er een vijftal muzikanten uitgenodigd die met hun Afrikaanse drums er een echt Afrikaans feestje van maakten. Niemand kon stil blijven zitten op dit aanstekelijk ritme en het duurde ook niet lang of de aula was een swingende kindermenigte. Na een ongeveer een half uur was het zover; ik werd het podium opgeroepen en een voor een schreef de directeur de getallen op de cheque ...
Er is door de kinderen een bedrag van fl. 2.054,00 bij elkaar gespaard. Dat is natuurlijk geweldig. We zijn daar ontzettend blij mee.

Het resterende bedrag voor een rangerpost vult de Neushoorn Stichting aan, zodat kan worden begonnen met de bouw van een rangerpost in het nieuw aangekochte gebied in Mkhaya Game Reserve. We zullen de rangerpost de naam "E.L.S. picket" geven.

Neushoorn Stichting Nederland wil, ook namens de familie Reilly, de kinderen en het lerarenteam van de Eerste Leidse Schoolvereniging hartelijk bedanken voor hun geweldige inzet om dit project tot een succes te maken. Jullie mogen trots zijn dat jullie een bijdrage hebben kunnen leveren waarmee we weer een belangrijke stap hebben gezet in de strijd om het behoud van de neushoorns in Swaziland.

Ingrid van der Meer

Dit was de eerste keer dat de Neushoorn Stichting Nederland een neushoornproject met een school heeft gedaan. Het enthousiasme van de kinderen en leraren stimuleert ons om dit vaker te gaan doen. Daarom zijn we op zoek naar (basis)scholen die mee willen werken aan een neushoornproject. Kent u een school die wellicht interesse heeft, laat het ons dat alstublieft weten. Ons adres vindt u in de Colofon. Bedankt!

Hoewel er in de parken Milwane, Hlane en Mkhaya naar gestreeft wordt de natuur zoveel mogelijk zijn gang te laten gaan, is het soms wel eens nodig om in te grijpen als het om een ziek dier gaat. Vaak worden zieke dieren door de rangers tijdens de patrouille gesignaleerd. Het dier wordt een paar dagen extra in de gaten gehouden en als het echt niet langer gaat wordt er actie ondernomen. Mickey Reilly kan in veel gevallen de dieren zelf behandelen en op één van zijn "dokter"dagen ging ik met hem mee.

We begonnen 's ochtends met een eland-antilope waarvan één van de hoorns was afgebroken. De hele groep eland-antilopen waren die nacht in de bomas (=heel groot hok) gelokt met behulp van hooi. Mick en een aantal rangers bekeken het dier

van afstand. De hoorn was bijna op de hoofdhuid afgebroken. Mick besloot het dier met een verdovingsspijtel te darten. Nadat het dier verdoofd was werd de rest van de kudde in een ander deel van de bomas gedreven zodat wij rustig onze gang konden gaan met de gewonde eland. Ik hielp de rangers om de eland tegen de grond te houden terwijl Mick de hoorn lossneed. Het bloedde heel erg, de wond werd ontsmet en de eland kreeg iets ontstekingsremmend toegediend. Nadat hij ook nog ingesmeerd werd met anti-teken spul, werd het weer tijd om hem een anti-verdovingsspuit te geven. Iedereen moest de bomas uit, terwijl het dier probeerde op te staan. één van de rangers hielp hem hierbij, maar de eland was zo groot en sterk, dat de ranger bijna gelanceerd werd toen het dier wegrende. De eland-antilope

bleef nog een aantal dagen in de bomas, waarnaar hij voldoende hersteld was om weer terug naar de kudde te gaan.

Aan het einde van de middag gingen we naar Hlane National Park omdat Mick had doorgekregen dat daar een zieke witte neushoorn was. De neushoorn lag op de grond en kon niet meer overeind komen. Voor de zekerheid namen we de neushoorntrailer van Mkhaya mee. Toen we aankwamen was het al donker, maar de rangers hadden de neushoorn in de gaten gehouden en wisten precies waar zij was. Het vrouwtje had een jong van ongeveer drie jaar en Mick vertelde ons dat eerst het jong in de neushoorntrailer moest. Het was anders erg moeilijk om de moeder te helpen, omdat het jong zou proberen zijn moeder te beschermen. Het jong werd verdoofd en we moesten proberen hem zo snel mogelijk in de trailer te krijgen. Alle bosjes die in de weg stonden om een rechte lijn te maken werden weggehakt, zodat de doorgang vrij zou zijn. Terwijl de rangers het hakwerk deden was mijn taak de ademhaling van de jonge neushoorn in de gaten te houden. Toen de doorgang vrijgemaakt was, kreeg het jong een doek en een touw om zijn kop. Het touw liep door de trailer naar de ander kant, waar rangers klaarstonden om te trekken. Eerst kreeg het dier een anti-dosis toegediend om weer een beetje wakker te worden, het is namelijk erg moeilijk om een slapende neushoorn van honderden kilo's zwaar een trailer in te trekken. Toen hij een beetje wakker begon te worden kregen de rangers het sein om te trekken, terwijl ik de neushoorn kleine stroomstootjes moest geven als hij niet voorwaarts wilde. Niet echt plezierig maar het was erg belangrijk dat hij zo snel mogelijk in de trailer kwam. Toen hij eindelijk binnen was, konden we beginnen met het behandelen van zijn moeder. Terwijl wij

met haar jong bezig waren, probeerde ze steeds overeind te komen om haar jong te beschermen. Dat was heel erg triest, ze moest enorme moeite doen om al haar krachten te verzamelen en overeind te komen, maar het lukte gewoon niet. Ze stortte steeds weer neer en klapte met haar kin op de grond. Dat is niet prettig als je hoofd zo zwaar is. Mick onderzocht haar en ontdekte dat zij weer drachtig was. Waarschijnlijk had ze nog een paar weken te gaan tot aan de bevalling. Zij kreeg een anti-biotica toegediend. Mick had een slecht gevoel over de overlevingskansen van deze neushoorn. Hij vertelde dat het een heel slecht teken was als een neushoorn op de grond lag en niet meer overeind kon komen. Helaas was zijn gevoel juist, het dier overleed twee dagen later. Omdat het er voor het vrouwtje slecht uitzag, en omdat ze door de naderende bevalling haar 3-jarige jong toch binnenkort zou weggagen hadden we de jonge neushoorn meegenomen naar Mkhaya. Hij leeft nu in een sectie waar zich nog meer leeftijdsgenootjes bevinden en het gaat heel erg goed met hem.

Raymond van der Meer

Neushoortje Hlane.

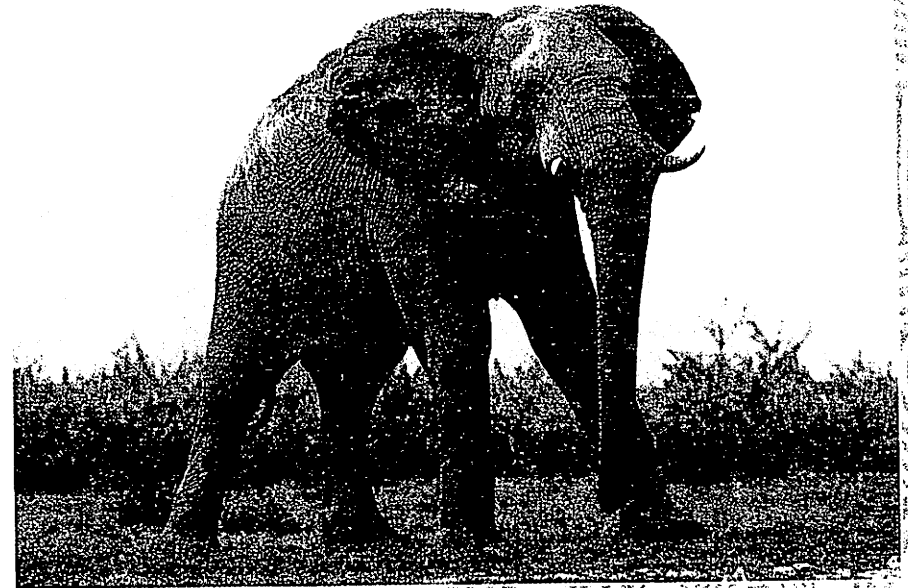
Een onvergetelijke neushoorntrip...

In het vorige Neushoorn Magazine heeft u het eerste deel kunnen lezen over onze reis naar Namibië. Na ons verblijf in Swaziland wilden we daar graag een aantal parken bezoeken om te zien of we neushoorns konden fotograferen.

Na ons bezoek aan Oljiwa Game Ranch gingen we naar Mount Etjo, een reservaat in de plaats Kalkfeld. De eigenaar van Mount Etjo, Jan Oelofse, is een goede vriend van de familie Reilly. In het verleden heeft hij Ted Reilly vaak geholpen met het vangen en/of verplaatsen van dieren. In Mount Etjo hebben ze zwarte neushoorns en witte neushoorns. Jan was al van onze komst op de hoogte gebracht door de familie Reilly. Hij had voor ons geregeld dat we met twee rangers op neushoornpatrouille mee mochten. We werden aan het einde van de dag opgehaald door de rangers en met een jeep gingen we het park in.

Het park is ongeveer 40.000 hectare groot en we zagen veel verschillende diersoorten zoals roan antilopen, giraffen, zwarte gnoes (heel bijzonder), nyala's, olifanten, nijlpaarden en ook witte neushoorns. De dieren hadden enorme horens maar waren erg schuw, dus echt goede foto's maken lukte niet. Na een tijdje zagen we de sporen van een zwarte neushoorn. We wilden graag lopend de neushoorns zoeken. De rangers waren niet echt enthousiast. Ook wel begrijpelijk, want er kunnen best gevaarlijke situaties ontstaan. We vertelde hun

dat we uit Swaziland kwamen waar we 5 maanden in een neushoornreservaat gewerkt hadden en we daar ook in het gebied rondliepen waar zwarte neushoorns voorkwamen. We konden ze overtuigen en te voet gingen we zoeken. Al vrij snel zagen we een vrouwtje met jong. We verschoolen ons in de bosjes om naar ze te kijken. Op een bepaald moment liepen ze weg en Ray gebaarde dat hij erachter aan wilde. De rangers twijfelden maar gingen toch. De neushoorns liepen naar een open gebied en Ray ging dichterbij om ze proberen te fotograferen. Maar ze hadden ons waarschijnlijk gehoord want ze waren erg schrikachtig. We bleven even staan en na een tijdje liepen ze rustig verder. Voor ons het teken om erachter aan te gaan. Plotseling deed het vrouwtje een uitval. De rangers schrokken zich rot en bekommerde zich niet meer om ons, maar probeerde eerst zelf weg te komen. Ik gebaarde de ranger naar een boom te gaan en zich daar achter te verschuilen, zelf zat ik al achter een boom. Ray was ook op tijd in veiligheid en de neushoorn draaide zich om en holde hard weg. Ray en ik moesten heel hard lachen om de paniekeractie van de rangers. We wisten wel dat het gevaarlijk zou kunnen worden omdat deze dieren geen mensen gewend zijn, maar als je van te voren goed oplet waar je naar toe kunt vluchten als er iets zou gebeuren dan moet het goed gaan. We liepen terug naar de jeep en toen we terug naar het kamp reden zagen we

Olifant in Etosha National Parc.

de zwarte neushoorns weer, dit keer was ook een van haar oudere jongen erbij. Het was jammer genoeg al te donker om foto's te maken. Maar we hadden wél zwarte neushoorns gezien, en dat was al heel bijzonder.

De volgende dag zouden we echter nog dichterbij een zwarte neushoorn komen. En het werd een speciale ontmoeting; het was namelijk de eerste keer dat Ray en ik met een zwarte neushoorn konden "zoenen". Jan Oelofse en zijn vrouw hebben de zwarte neushoorn Nossy met de hand grootgebracht. Het dier is nu 4 jaar oud en leeft nu nog in een afgezet gebied. Er kunnen geen andere neushoorns bij haar. Over een tijdje zal zij worden uitgezet in het park. Een voordeel is dat ze een vrouwtje is, dat maakt het terugbrengen een stuk gemakkelijker. Mannetjes moeten namelijk vechten voor een territorium en als ze dan tam

zijn, wordt het haast onmogelijk om ze terug te zetten want ze zullen worden gedood omdat ze nooit geleerd hebben om van zich af te bijten.

Nossy wordt nog dagelijks bijgevoerd en is echt heel tam. Jan nam ons mee naar Nossy en we konden haar aaien. Dat we zelfs bij een tamme neushoorn uit moeten blijven kijken, ondervonden we toen Nossy schrok van een onverwachtse beweging en bijna dwars door ons heen liep. Ze deed het niet expres, maar we schrokken wel. Toen ik net weer bijgekomen was, kwam Nossy naar me toe. Jan vertelde ons dat ze het prettig vindt als je zachtjes in haar neus blaast. Nossy wilde dus dat ik in haar neus blies, ze tilde echt haar kop naar me op. Mijn hart zat weer in mijn keel toen ik oog in oog met haar stond, maar achteraf kon ik wel thuis vertellen dat ik met een zwarte neushoorn had "gezoend". We

Nossi & Ray

hebben een aantal schitterende foto's van onze ontmoeting met Nossi kunnen maken. Hoewel het heel leuk en bijzonder is hopen we dat ze toch binnenkort uitgezet wordt en kan gaan leven zoals de echt wilde neushoorns. We namen afscheid van de familie Oelofse en Nossi en gingen op weg naar Etosha National Parc.

In Etosha brachten we één nacht door in het kamp Okaukuejo. Bij het kamp is een grote waterplaats die 's avonds en 's nachts verlicht wordt. Het is mogelijk om bij de waterplaats te gaan zitten en te kijken of er dieren komen drinken. Rondom de waterplaats staat op ongeveer 25 meter afstand een hek en daarachter staan bankjes. Zo kun je dag en nacht lekker zitten en wachten of er dieren komen drinken. Als het

nog niet zoveel geregend heeft is het makkelijker om dieren te zien, doordat ze maar op weinig plaatsen kunnen drinken. Er komen dan zelfs zwarte neushoorns naar de drinkplaats. Toen wij er waren zagen we met zonsopgang een giraffe en een olifant.

's Ochtends waren er overal waar je keek zebra's. Honderden ...

De volgende dag gingen we naar Chris Ayres in Namutoni. Namutoni is een kamp in het midden van Etosha. Chris werkt in Etosha en we hadden hem al eerder ontmoet, toen we met Liz Reilly "even" in Namibië waren. We hadden afgesproken om bij hem langs te komen als we in de buurt waren, dus zodoende gingen we naar Chris toe. Overdag moest hij gewoon werken en reden wij rond in het park. Eén avond nam hij ons, nadat het park gesloten

was, mee om te kijken wat de olifanten aan het uitvreten waren. Hij had die dag over de radio gehoord dat de olifanten allemaal naar een bepaalde plek toe trokken en hij wilde weten wat er daar aan de hand was. We reden rond maar er was eigenlijk niets bijzonders aan de hand. Nadat we de olifanten gechecked hadden gingen we weer terug. De dag erna nam Chris ons mee naar een waterplaats waar een dode giraffe lag. Het dier was overdag met een gebroken poot aangekomen en de rangers hadden hem doodgeschoten om hem uit zijn lijden te verlossen. Toen het 's avonds donker was gingen we bij het karkas kijken of er misschien leeuwen waren. Leeuwen hebben we niet gezien, maar wel een heleboel hyena's en jakhalzen. Dat was best wel spannend; de hyena's waren zo nieuwsgierig dat ze heel dicht naar de auto toekwamen om ons te bekijken. Het was mooi om te zien hoe de verschillende groepen onderling ruzie maakten bij het karkas. De

volgende dag gingen we terug naar de giraffe en zagen dat hij behoorlijk uitgehold was. Het was nu erg druk met gieren die om het karkas rondsprongen en een waren nog maar een paar hyena's.

We hadden van Chris een vergunning gekregen om Etosha via de westkant te verlaten. Normaal gesproken komen daar geen toeristen en het was daar ook lekker rustig. We hoopten zwarte neushoorns te zien, Chris had ons verteld dat de kans om ze te zien het grootst aan de westkant is. We reden uren en we hadden de hoop al bijna opgegeven, toen we tóch nog bij een waterplaats een zwarte neushoorn zagen. Helaas rende hij weg, we hebben geen mooie foto kunnen maken maar we hebben hem wél gezien. We reden Etosha uit en gingen op weg naar Kamanjab waar we Duncan Gilchrist zouden ontmoeten. Duncan is de oude leermeester van Mickey Reilly. Mick bracht een aantal jaren met hem door in Etosha om stage te

Zwarte neushoorn in Damaraland

KALENDER 2000 CALENDAR

SWAZILAND

Elke maand een mooie full colour foto van o.a. neushoorns, olifanten, leeuwen, krokodil, buffel en giraffen gemaakt door Raymond van der Meer. Er is tevens ruimte voor notities.

Een leuk cadeau-idee en u steunt daarmee de Neushoorn Stichting Nederland. De opbrengst van de kalenders komt ten goede aan het neushoornproject in Swaziland.

U kunt deze schitterende kalender bestellen door fl. 30,00* over te maken op giro 75 79 457 of VSB Bank 86 83 96 494 t.n.v. Neushoorn Stichting Nederland te Leiden. Vermeldt duidelijk uw naam en volledige adres.

*Prijs per kalender fl. 20,00 + fl. 10,00 verzendkosten.

lopen en werkervaring op te doen. Daarnaast heeft Duncan zich in de jaren '80 bezig gehouden met de identificatie van zwarte neushoorns en olifanten in de woestijn van Damarrraland. Hij was onze gids en zou ons meenemen naar Damarrraland.

In Kamanjab zouden we Duncan kunnen vinden in de kroeg of in de drankwinkel. En ja hoor in de drankwinkel vonden we hem. Die avond bouwden we een klein feestje en de volgende morgen zouden we de woestijn intrekken. De Landcruiser van Duncan werd volgestouwd met eten, slaappullen en vooral bier en we gingen op weg. Aan het einde van de bewoonde wereld voordat je de woestijn in gaat, was een camping met een gezellige bar en daar kwamen we terecht. Na een kort oponthoud vertrokken we echt. Wat we in de woestijn zagen is moeilijk te beschrijven. Het is een ontzettend mooi en vooral gevarieerd landschap. Vanaf Kamanjab was het nog aardig begroeid en zagen we nog een aantal bomen maar naarmate we meer richting Skeleton Coast gingen werd het ruiger en minder begroeid. Vlaktes met keien, rotsen, opgedroogde rivierbeddingen, kliffen, het landschap veranderde steeds weer. Er was heel weinig voedsel en toch zagen we dieren. Giraffen, gemsbokken, zebra's, klipspringers, olifanten en ook zwarte neushoorns. We zagen een stokoud mannetje, we dachten dat hij elk moment dood zou kunnen neervallen. Maar we zagen ook twee verschillende vrouwtjes met jong, het is echt onvoorstelbaar dat die dieren daar kunnen leven want naast een soort vetplant is er bijna geen voedsel. Je zou haast nog gaan geloven dat die dieren echt rotsen en zand eten. In verschillende ravijnen vonden we water en daar naartoe liepen honderden sporen van diverse dieren. In de buurt van het water was hier en daar een plukje

groen. We slipten in droge rivierbeddingen, in de buitenlucht, zonder tent. Dat was heel spannend. Op een ochtend werden we wakker en zagen dat er olifantensporen vlak langs ons "kamp" stonden. De olifanten waren 's nachts langs getrokken en we hadden niets gemerkt. Ook een ochtend ging Ray 's ochtends vroeg lopend op pad. Hij kwam terug met de mededeling dat hij vlakbij ons kamp verse leeuwen-sporen (van de vorige nacht) had ontdekt. Een avond waren we aan het koken, toen de hyena's steeds dichterbij kwamen. Op een bepaald moment stonden ze ons vanaf ongeveer 35 meter aan te kijken. Die avond maakten we een extra groot kampvuur en plaatsen we een aantal stoelen rondom ons hoofdeind. We slipten met ons hoofd in de slaapzak, want we wisten dat ze altijd beginnen te eten aan de zachte delen (neus, oren!).

We zijn door tijdgebrek slechts vijf dagen in Damarrraland gebleven, maar het was mede dankzij Duncan en zijn enorme kennis van de neushoorns en de woestijn een onvergetelijke indrukwekkende belevenis die we niet hadden willen missen.

Damarrraland was het eind van onze onvergetelijke neushoorntrip. Een rondreis van drie weken waarin we bijzondere ervaringen hebben opgedaan, veel neushoorns hebben gezien en leuke mensen hebben ontmoet. Namibië is een schitterend land, een mekka voor dierenfotografen en voor de natuurliefhebbers die wilde dieren willen zien.

Ingrid van der Meer.

Informatiedag

"Natuurreizen & Natuurbehoud" van Wolftrail.

Op zaterdag 22 januari 2000 organiseert Natuurreiswinkel Wolftrail de jaarlijkse informatiedag "Natuurreizen & Natuurbehoud". Op deze dag kan iedereen kennismaken met de verschillende eco-volunteer projecten, er zijn projectleiders die een lezing zullen geven over hun project en welke activiteiten je als eco-volunteer zou kunnen gaan uitvoeren.

De projecten zijn over de gehele wereld en er wordt gewerkt met diverse diersoorten zoals o.a. beluga's in de Witte Zee bij Rusland, het Sardisch edelhert in Zuid-Sardinië - Italië, de vale gier in Kroatië, de monnikrob in de Aegeïsche Zee bij Turkije, orka's in Zweden, wolven, bruine beren en lynxen in de Karpaten in Roemenië, diverse wolvenprojecten in Bulgarije, Polen, Rusland, de Apennijnen - Italië, neushoorns in Swaziland, Afrikaanse wilde honden in Zimbabwe, olifanten in Kameroen, brulapen in Mexico, zeeschildpadden in Brazilië, het Przewalski paard in Mongolië, kroonapen en vliegende honden in India, gibbons in Thailand.

De Neushoorn Stichting Nederland is uiteraard ook aanwezig om informatie te geven over het neushoornproject in Swaziland en het werk van de Neushoorn Stichting in het Mkhaya Game Reserve. Daarnaast zijn er nog een aantal organisaties die zich bezighouden met natuurreizen en/of natuurbescherming en alles wat daarmee samenhangt.

Geïnteresseerd?! Het adres is: Sociaal Cultureel Centrum de II Marken, Trompplein 5 te Maarn. Dit centrum is gelegen op ongeveer 3 minuten lopen van Maarn CS. Ook met de auto is dit centrum prima bereikbaar, er zijn voldoende parkeerplaatsen aanwezig.

De toegang is gratis en iedereen is welkom vanaf 9.30 uur. Tot 17.00 uur zullen er doorlopend lezingen worden gehouden.

Neushoorn Stichting Nederland wil onderstaande sponsors hartelijk bedanken voor de steun in 1999:

Bever Zwerfsport
Offsetdrukkerij Inter-Contact
Marco Intern Transport B.V.
C. Mens
Rojan Aíwerkingsbedrijf
Bockhandel en Antiquariaat J. de Slegte B.V.
Vemedia BV
Gevelreinigings- en Voegbedrijf B. Zwart

Schoolkinderen maken interview met Ted Reilly en de rangers van het Mkhaya Game Reserve in Swaziland.

In het kader van het neushoornproject met de basisschool E.L.S. was Raymond een ochtend in groep 8 om een aantal vragen (in het Engels!) van de kinderen op de video op te nemen. We hebben deze videoband aan Ted Reilly en aan de rangers Michael, Jimson en Thulane laten zien en zij geven antwoord op de gestelde vragen. Een aantal vragen en antwoorden van het interview hebben wij opgeschreven.

Allereerst de vragen aan de rangers: Hoe lang werk je hier al en vind je het leuk de neushoorns te beschermen?

Thulane: ik werk hier nu vijf jaar en ik vind het leuk de neushoorns te beschermen.

Jimson: ik vind dat ik erg verantwoordelijk werk heb en ik heb deze baan al dertien jaar.

Michael: ik bescherm de neushoorns nu 10 jaar en ik vind het nog steeds erg leuk.

Hoeveel uur werken jullie per dag?

Thulane: wij zijn 24 uur per dag bezig met het patrouilleren en het in de gaten houden van de neushoorns en de andere dieren in het park.

Heb je wel eens een vuurgevecht

meegemaakt en ben je bang voor stropers?

Michael: ja ik heb meerdere keren een vuurgevecht meegemaakt. Ik ben absoluut niet bang voor de stropers: ik ga liever zelf dood dan dat ik zie dat er een dier wordt vermoordt.

Ben je wel eens door een dier aangevallen?

Jimson: ja ik ben wel eens aangevallen door een zwarte neushoorn...

Michael: dat kan ik me nog wel herinneren, ik was daar ook bij. We waren op zwarte neushoorn patrouille en we hadden een neushoorn gevonden op de airstrip (=landingsbaan voor kleine vliegtuigjes). De zwarte neushoorn draaide zich plotseling naar ons om en ging in de aanval. Het struikgewas was erg dicht begroeid en Jimson kon niet snel genoeg weggelopen en hij bleef een beetje achter. De neushoorn rende een heel eind achter hem aan.

Michael: Gelukkig zag Jimson een dikke boom waar hij vlug inkloof. Zo was hij de neushoorn maar net te snel af!

Willen jullie tenslotte nog iets tegen de kinderen van het E.L.S. zeggen?

Michael: ik wil ze aanmoedigen ons te steunen. Wij hebben alle hulp hard nodig om de neushoorns en de ande-

re dieren te kunnen beschermen. Het is belangrijk dat kinderen zich bewust met het milieu en natuurbehoud bezig houden. Heel veel succes met jullie actie en alvast heel erg bedankt!

Een aantal vragen uit het interview met Ted Reilly, de man die in de jaren '60 is begonnen met het herintroduceren van de dieren in Swaziland. Hij is samen met zijn zoon Mick beheerder van Mkhaya Game Reserve, Mlilwane Wildlife Sanctuary en Ilanc National Park.

Hoe en waar heeft u alles over de dieren geleerd?

Ted: zo lang ik mij kan herinneren ben ik al geïnteresseerd in dieren. Deze interesse heeft zich verder ontwikkeld toen ik zag dat er niemand zich bekommerde over de toekomst van de dieren in Swaziland. Er was niemand die het voor de dieren opnam, ze hadden niemand om voor ze te praten. Ik zag de dieren om mij heen verdwijnen en dat was geen leuk gezicht. Ik ben mij voor de dieren in gaan zetten en je ziet hoever we tot op dit moment gekomen zijn. Een school om over de dieren te leren was er in mijn tijd nog niet. Ik heb veel van mijn vader geleerd. Mijn vader gaf mij het advies mij niet met natuurbehoud te bemoeien omdat dit een hopeloze zaak zou zijn. Natuurbescherming had geen toekomst; er waren in heel Zuid Afrika maar een paar rangers. Mijn vader had meestal gelijk, maar dit keer had hij het bij het verkeerde eind. De groep natuur-beschermers groeit nog steeds. Vroeger had het Kruger Park in Zuid Afrika maar acht rangers, tegenwoordig zijn er meer rangers dan er bomen staan in het park.

Hoeveel neushoorns heeft u uit strikken gered?

Ted: dat zijn er meer dan ik mij kan herinneren, vele tientallen.

Heeft u wel eens een gestroopte neushoorn gezien?

Ted: heel vaak, veel te vaak ...

Heeft u wel eens een stroper doodgeschoten?

Ted: ja, ik ben bang van wel. Maar we hebben hier te maken met keiharde criminelen. Ze zijn zwaar-bewapend met AK47 automatische machinegeweren. Al onze gestroopte neushoorns zijn gedood met zulke geweren. Je hebt hier dus niet te maken met zachtvaardige mensen, maar met professionele misdadigers. Ze zijn ook niet bang om hun wapens tegen jou te gebruiken. Er zijn ook een aantal rangers omgekomen in vuurgevechten met stropers. Het was een echte oorlog tussen 1988-1992, een neushoornoorlog waarbij Swaziland meer dan 70% van de neushoornpopulatie verloor. Deze mensen zijn erg gevaarlijk.

Hoe groot is Mkhaya Game Reserve?

Ted: op dit moment is Mkhaya 9.000 hectare groot. Mkhaya is recentelijk uitgebreid doordat wij een donatie kregen van jullie prins Bernhard. Prins Bernhard kwam vorig jaar oktober en zag de neushoorns en olifanten. Hij had het erg naar zijn zin en wilde niet meer naar huis. Hij schonk ons een enorm geldbedrag dat ons in staat stelde om 2.200 hectare grond erbij te kopen.

Het Nederlandse Wereld Natuur Fonds heeft geholpen met de aanleg van waterplaatsen in Mkhaya. We zijn erg blij met de steun uit Nederland.

Wilt u tenslotte nog iets zeggen tegen de kinderen van de E.L.S.?

Ted: ja graag. Ik heb de video gezien die jullie gemaakt hebben en ik ben

erg onder de indruk van het enthousiasme en de duidelijk betrokkenheid die jullie hebben met natuurbehoud. Ik ben jullie erg dankbaar voor jullie inzet om ons proberen te helpen. Het is ongelooflijk en ze moeten hierin worden aangemoedigd, ze zijn duidelijk erg gemotiveerd. Ik geef je een dia mee, daar kun je dan een grote afdruk van laten maken om op het prikbord bij de aula op te hangen. Dan hebben ze een stukje Afrika in de school. Het is echt geweldig, we zijn de school erg

dankbaar. Ik wil ook de Neushoorn Stichting Nederland bedanken voor al hun hulp, wij weten hoe moeilijk het is om fondsen te werven, en jullie hebben een aantal goede dingen kunnen doen voor ons. We waarderen jullie steun en genieten van het enthousiasme waarmee jullie je inzetten voor de dieren in Swaziland.

Heel erg bedankt.

DIERENTUIN nieuws

Volgende nummer
weer een
Dierentuinnieuws!

Gelukkig

Nieuwjaar!

Van de redactie:

In de volgende Neushoorn Magazine gaan we van start met een aantal nieuwe onderwerpen c.q. rubrieken.

- *In een aantal delen vertellen we de geschiedenis van de Biggame Parks in Swaziland. Het ontstaan van de parken en de herintroductie van o.a. de neushoorns.*
- *Een van de nieuwe rubrieken zal gaan over dierentuinen. We belichten een dierentuin en schrijven over o.a. het ontstaan, de diervverzorgers en bijzonderheden.*
- *Een rubriek over neushoornverzamelaars. We willen graag mensen interviewen die er alles voor over hebben om de mooiste neushoornspulletjes te pakken te krijgen om hun verzameling uit te breiden. Ben jij zo'n verzamelaar, neem dan contact met de redactie op. Het adres staat in de colofon en misschien sta jij de volgende keer met je verzameling in het Neushoorn Magazine!*

